

Kazatel: Josef Hurta

Písně: 33, 330, 332, 777

Čtení: Ž 73

Text: Ž 73, 1 – 2 *Jak je Bůh dobrý k Izraeli, k těm, kdo jsou čistého srdce! Avšak moje nohy málem odbočily, moje kroky téměř sešly z cesty, neboť jsem záviděl potřestěncům, když jsem viděl svévolné, jak pokojně si žijí.*

V poslední době si stále více uvědomuji potřebu modliteb, protože modlitba je způsob, jak si člověk, ale i sbor či celá církev udržuje spojení s Bohem. Když totiž člověk pouze o Bohu mluví, tak si stále může nějakým způsobem od něj udržovat „bezpečný“ odstup. Ale když mluví s Bohem, vstupuje s ním do „nebezpečného“ kontaktu. Modlitba je totiž něco mnohem intimnějšího a intenzivnějšího než třeba anonymní poslech kázání nebo četba bible. A žalmy – tedy biblické modlitby, jsou mi blízké právě proto, že to není Boží slovo, ale moje vlastní lidské slovo k Bohu. Vždyť kdo jiný, než hříšný člověk jako já vyznává: „Moje nohy málem odbočily, moje kroky téměř sešly z cesty.“ Tak to říká i žalmista, pro něhož víra v Boha znamená, že si uvědomuje svoji lidskost, křehkost, své hranice, uvědomuje si, že není žádný machr, žádný mistr světa, ale zároveň, že to nemusí před Bohem skrývat, tajit, nemusí si na nic hrát, nýbrž si smí svoji slabost připustit a přiznat.

Žalm ovšem ještě před tím začíná pozitivním zvoláním: „Jak je Bůh dobrý k Izraeli, k těm, kdo jsou čistého srdce!“ Autor 73 žalmu je samozřejmě Izraelec, proto mluví o Božím lidu jako o Izraeli, ale my na jeho místě smíme zvolat: Jak je Bůh dobrý k nám, ke mně. Jsem-li před ním upřímný, tedy mám-li čisté srdce, čisté úmysly, smím se stoprocentně spolehnout na jeho porozumění a laskavost. Bůh je dobrý a jeho úmysly s námi taktěž.

Věřím tedy, že Boží cesty jsou pro člověka dobré. A jsem si jistý, že Bůh touží po tom, abychom vedli naplněný, požehnaný život, abychom žili život v plné důvěře ve svého Tvůrce, a tak byli šťastní. Bůh nás nestvořil k tomu, abychom se tu na světě unudili k smrti, ale abychom prožívali tu divokou jízdu životem jako nesmírné dobrodružství, plné adrenalinu víry a objevování Božích krás a darů, kterými nás zahrnuje.

My si ale to štěstí někdy představujeme trochu jinak, než jak nám ho Pán Bůh nabízí. Inspiraci si bereme ve světě, který Boha nezná. Možná závidíme těm, kdo žijí bezstarostně, kdo se neptají, co je správné a co je cílem a smyslem jejich života. „A tak i moje nohy“, říká žalmista, „málem odbočily, moje kroky téměř sešly z cesty, neboť jsem záviděl potřestěncům, když jsem viděl svévolné, jak pokojně si žijí.“

Kdo jsou ti svévolníci, jejichž cestu jsme v pokušení následovat, nebo nás přinejmenším ovlivňuje? V žalmu najdeme takovouto charakteristiku: „Jejich náhrdelníkem je zpupnost, násilnictví šatem, do něhož se halí. Jejich oko vystupuje z tuku, provaluje se smýšlení srdce. Vysmívají se a mluví zlomyslně, povýšenou řečí utiskují druhé. Do úst nebesa si berou, jazykem prosmýčí zemi. A lid se za nimi hrne lokat vodu plným douškem.“ Chceme takové lidi následovat, obdivovat, uznávat, chceme, aby nám byli vzorem? Chceme si s nimi potrást rukou?

Svévolník je člověk, který jedná bez ohledu na důsledky, bez ohledu na autoritu nebo pravidla. Je to někdo, kdo prosazuje svou vůli bezohledně, bez ohledu na ostatní. Své skutečné záměry a činy však tají. Uvažuje stylem: „Copak se to Bůh dozví? Copak to Nejvyšší pozná? Ano, to jsou svévolníci: bez starostí věčně kupí jmění.“ Tak to vidí pisatel žalmu, a takto se s tím, bohužel, setkáváme v životě i my.

Ten žalm se modlil někdo, kdo přemýšlel o tom, jestli takový bezstarostný život, život bez odpovědnosti vůči Bohu, není náhodou lepší, než se řídit Božími pravidly a Boží vůlí. Víra častokrát nepřináší člověku žádný viditelný úspěch. Není víra šťastnému životu spíše na překážku? Žít v souladu s vírou v Boha přece přináší i mnohé odříkání, bolest a trápení. Nemůžu mít všechno, po čem toužím. Není zbytečné si takto komplikovat život? Není zbytečné uchovávat si ryzí pravdivé srdce? Život v pravdě a upřímnosti může bolet nebo jítit staré rány. Není tedy lepší žít prostě jako bezbožník? Žalmista své pochybnosti nechá v modlitbě zaznít naplno: „Tedy zbytečně jsem si

uchoval ryzí srdce a dlaně omýval nevinností? Každý den se na mě sypou rány, každé ráno bývám trestán.“ Vzápětí si ale sám odpoví: Kdybych řekl: „Budu mluvit jako oni“, věrolomně bych opustil pokolení tvých synů. Co je to ta věrolomnost? Když zradím něčí důvěru. Důvěru bratří a sester.

Ten, kdo sepsal tuto modlitbu, prozradil na sebe své bolestné myšlenkové pochody: „Přemýšlel jsem, jak se v tom všem vyznat, nesnadné se mi to zdálo. Teprv, když jsem vstoupil do svatyně Boží, pochopil jsem, jaký vezmou konec.

Milí přátelé, abych to trochu odlehčil – zvláštní situaci jsem zažil minulý týden na dovolené ve Španělsku. Vstoupil jsem podobně jako to píše žalmista „do svatyně Boží“ – prostě šel jsem se podívat do místního katolického kostela, kde jsem se usadil ve druhé lavici a oddal se tiché meditaci. Mezitím se kostel zaplnil, v lavici mě obsedli lidé, a nakonec přivezli prostřední uličkou rakev. Stal jsem se tak nechtěným účastníkem pohřbu jakéhosi Josefa Costy Ayatse. A hned jsem měl před očima, jaký konec vezme všechno, co člověk na tomto světě měl. A bylo by to velmi smutné, pokud by neexistoval žádný přesah do věčnosti. Pokud by člověk žil jen zbůhdarma a bez cíle. To ale zřejmě nebyl případ tohoto zvláštního pohřbu. Ten se totiž odehrával ve zcela jiném duchu. Překvapivě to nebyla to žádná zoufalá smuteční tryzna. Přestože jsem nerozuměl cizí řeči, z bohoslužby čísela radostná vděčnost Pánu Bohu za zesnulého člověka, za to, co pro pozůstalé znamenal a vnímal jsem také tiché tóny radosti nad tím, že dotyčný došel svého cíle, a je v Boží blízkosti. Na závěr celé shromáždění zazpívalo accapela radostnou až veselou písničku. Prostě pohřeb, prožívaný jako radost, kterou nezkazí ani smrt.

I žalmista si v chrámu leccos uvědomuje, a vlastně nejenom konečnost všeho, ale i radost ze života. Uvědomuje si, že je skutečně zbytečné trápit se a rozčilovat tím, když někdo má všechno, nač si vzpomene a co si zamane, protože o to stejně přijde. Netřeba se ani trvale trápit tím, že člověk ryzího srdce schytává od života nejružnější rány. Užírat se nespravedlností a topit se v sebelítosti k ničemu dobrému nevede. „Když bylo mé srdce roztrpčené, když se jítřilo mé ledví, (když jsem se v sobě užíral) byl jsem tupec, nic jsem neznal, jak dobytče jsem před tebou býval.“ Žalmista si skutečně říká, jaký byl vůl, že se tak trápil. A dochází k poznání: „Já však chci být ustavičně s tebou, uchopils mě za pravici, povedeš mě podle svého rozhodnutí a pak do slávy mě přijmeš.“

Opravdu je asi nejlepší chopit se nějak vírou Boží ruky, zůstat v Boží přítomnosti a nechat se v životě vést Bohem, než spoléhat na lidi. Lidé, na které spoléháme, často selhávají, zklamávají, zrazují důvěru. Taková je žalmistova zkušenost. A tak dochází k poznání: „Ač mé tělo i mé srdce chřadne, Bůh bude navěky skála mého srdce a můj podíl.“ Navzdory všem zklamáním, traumatům a zradám, žalmista nachází, podobně jako poutník v Komenského „Labyrintu srdce“ své štěstí v Bohu a říká o Bohu: „Mně však v Boží blízkosti je dobře, v Panovníku Hospodinu mám své útočiště, proto vyprávím, Bože, o všech tvých činech.“ Vidíte, vypráví, a zároveň už se modlí.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty jsi dobrý ke všem, i k těm, kdo všelijak bloudí a selhávají. Prosíme, napravuj naše kroky, když máme tendenci sejít z pravé cesty a drž nás na cestě víry, lásky a naděje.*

Přímlovná modlitba: *Náš Pane Ježíši Kriste, u tebe hledáme pomoc, když ti v modlitbách přinášíme své starosti a problémy. Myslíme na své bližní, na své přátele, kterým dlužíme lásku a porozumění. Prosíme, ujmí se těch, kteří hledají pomoc v problémech, s nimiž si nevědí rady. Prosíme za lidi, kteří tápou a přemýšlí, jak se mají rozhodnout. Ukaž cestu těm, kteří hledají, jak se v životě zorientovat. Prosíme za ty, pro které je těžké se smířit se svým životem. Myslíme i na ty, kdo jsou na cestách, kdo se ocitli v nesnázích, kdo hledají pomoc. Prosíme tě také za naše nemocné a za jejich zdraví. Prosíme za ty, kterým někdo blízký zemřel. Potěšuj je a buď jim ty sám nablízku. Modlíme se za mír ve světě, za porozumění mezi národy, ale i za porozumění mezi konkrétními lidmi, za vzájemnou snášenlivost, toleranci, odpuštění, za lásku a přátelství. Modlíme se za všechny, kteří nám leží na srdci a na které teď myslíme v tiché modlitbě... Amen.*